

характерними рисами сексуального насильства, що вчиняються на пасажирському залізничному транспорті; по-третє, самим змістом запобігання кримінальним правопорушенням і його місцем в системі правоохоронної діяльності компетентних органів.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/-254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Кримінальний кодекс України: Закон від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

3. Профілактика злочинів на транспорті: навч. посіб. / за наук. ред. О. Ф. Долженкова. Одеса: ОДУВС, 2010. 350 с.

4. Ярмакі Х. П. Профілактика правопорушень органами внутрішніх справ на залізничному транспорті. Південноукраїнський правничий часопис. 2011. № 4. С. 175–177.

5. Бугаєць А. В. Залізничний транспорт як об'єкт запобіжного впливу. Проблеми законності. 2011. Вип. 116. С. 192–198.

Маруненко Інна Юрївна,

студентка 1-КМ курсу Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

завідувач кафедри кримінології

та кримінально-виконавчого права

Національної академії внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, професор

Левченко Ю. О.

СУСПІЛЬНА НЕБЕЗПЕКА КОРИСЛИВО-НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ НЕПОВНОЛІТНІМИ ОСОБАМИ ЖІНОЧОЇ СТАТІ

Анотація. У доповіді розглядається суспільна небезпека корисливо-насильницьких злочинів, що вчиняються неповнолітніми особами жіночої статі. Соціально-негативний вплив проявляється в тому, що у особи закріплюються і посилюються антисоціальні погляди, звички, які містяться в основі правопорушень.

Ключові слова: суспільна небезпека, корисливо-насильницька злочинність, неповнолітня особа жіночої статі, профілактика.

Summary: The report examines the social danger of selfish and violent crimes committed by female minors. Socially negative influence manifests itself in the fact that antisocial views and habits that are at the root of offenses are established and strengthened in a person

Keywords: public danger, selfish and violent crime, female minor, prevention.

Вивчаючи особу злочинця з кримінологічного погляду, необхідно розглядати її через взаємодію з соціальним середовищем. Як показують дослідження, досить часто злочинну поведінку породжує саме взаємодія оточуючого середовища і людини. Зв'язок соціальних умов зі злочинною поведінкою носить складний характер, до того ж соціальні умови завжди проявляються в злочинах через особу злочинця. Також злочинна поведінка залежить не лише від особистісних характеристик, а й від стійких соціально зумовлених деформацій особи.

Підліток не завжди діє відповідно до норм, що мають цінність у суспільстві. Неповнолітні проходять довгий та тривалий шлях становлення особи, спробою жити у суспільстві. А життя в свою чергу ставить безліч перешкод перед ними, викликаючи такі життєві ситуації, які вимагають негайного вирішення. Здатність неповнолітнього правильно розуміти, а також більш правильно вирішити її з погляду суспільства, чи іншої проблеми, впливає на формування його поведінки, відбувається той чи інший вплив на особу з боку середовища. До того ж у житті виникає досить багато протиріч, які вимагають морального вирішення.

Вплив середовища може бути як соціально-позитивний, так і соціально-негативний. Соціально-негативний вплив проявляється в тому, що у особи закріплюються і посилюються антисоціальні погляди, звички, які містяться в основі правопорушень. Тому для встановлення причин їх вчинення необхідно розглянути та проаналізувати соціальні умови, які впливають на злочинність. Можливість вчинення правопорушення зростає при несприятливих умовах формування особи неповнолітнього [1, с. 99–100].

Для підлітка характерна підвищена потреба у спілкуванні з однолітками, прагнення до самоствердження в їх середовищі, увага до їх думки. Потреба підлітка в спілкуванні та самостверженні повинна реалізовуватись у сприятливих умовах, на основі соціально корисної діяльності. Якщо цього не відбувається, то самоствердження відбувається у підліткових групах, вуличних компаніях і може стати криміногенним фактором. Як стверджує Ю.В. Чуфаровський, людина засвоює ту лінію поведінки, яка підтримується тим найближчим оточенням, з яким вона контактує, і якщо в ньому переважають думки, позиції і уявлення, що суперечать нормам моралі і права, то, поділяючи їх, індивід вступає в конфлікт з суспільством і законом. Так, спільна злочинна діяльність підлітків здійснює на співучасників значно більший руйнуючий вплив, ніж злочин, скоєний наодинці. Підліток, залучаючись до злочинної групи, піддається швидкій десоціалізації. Тому значну роль у генезисі злочинної поведінки неповнолітніх відіграють групові утворення, які виникають на основі загальних звичок, інтересів, характеру поведінки, і тому орієнтація на такі групи забезпечує реалізацію особистих цінностей та моральних норм їх членів. Група виступає найближчим соціальним

середовищем, яке контролює поведінку неповнолітнього, впливає на освіту. Досить часто особисте приноситься в жертву групі.

У групі підлітки легше і швидше досягають виконання злочинних намірів, тому в складі груп вчиняються, як правило, такі небезпечні злочини, як звалтування, крадіжки, грабежі, розбійні напади, хуліганство [2, с. 157–160].

Взагалі, група як соціальне утворення може посилювати або ослаблювати ті чи інші риси окремої особи. Досить часто особа, яка є членом якоїсь конкретної групи, подавляє в собі прояви, які суперечать думці групи.

У процесі соціалізації особи не останню роль відіграє школа, яка повинна здійснювати моральне, трудове виховання, прищеплювати підліткам повагу до старших, до закону, а також такі риси характеру, як принциповість, доброта, чесність, правдивість, порядність.

В умовах розшарування груп населення та поглиблення економічних проблем склалися несприятливі умови для виховання підростаючого покоління. Збільшується кількість функціонально неспроможних сімей, віддаляються від виконання завдань виховання заклади освіти, згортається робота з дітьми за місцем проживання. Наслідками цього є збільшення кількості неповнолітніх, залишених наодинці зі своїми проблемами, тих, чия поведінка виходить за межі правових та моральних норм.

Характеризуючи сьогоднішню соціальну сферу життєдіяльності неповнолітніх дівчат зазначимо, що: 1) на розвиток особи все більше має вплив західна культура; 2) однією з тенденцій є збільшення негативного впливу телебачення та ЗМІ; 3) домінує зорієнтованість на розваги, збільшено час, відведений на дозвілля; 4) відсутнім є достатній контроль за організацією життєдіяльності у різних сферах молоді з боку держави, органів державної виконавчої влади, батьків; 5) відбувається зміна духовних і моральних цінностей суспільства. З боку органів державної виконавчої влади і місцевого самоврядування не забезпечено загальнодоступності закладів позашкільної сфери; спостерігається відсутність високої якості відеопродукції, яка є у широкому продажі, прокаті; функціонує мала кількість клубів, гуртків, інших соціальних структур, які б займались розвитком і навчанням дівчат; проводиться недостатня кількість заходів, що формують образ дівчини, або цьому просто не надається значення; відсутня система дій з метою припинити поширення окремих негативних образів, взірців, тендерних ідеалів. Перегляду вимагає підхід до виховання неповнолітніх дівчат основними соціальними інститутами, такими як сім'я і школа.

Список використаних джерел

1. Кримінологія: підручник / О.М.Джужа, В.В.Василевич, В.В.Черней та ін.; за заг. ред.. д-ра юрид. наук, проф. В.В. Чернея; за наук. ред.. д-ра юрид. наук, проф.. О.М. Джужі. Київ: 2020. 612 с.

2. Бандурка І. О. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2016. № 1 (12). С. 154–163.